

SF

eridanas

Neal Asher

PRADORŲ PALYDOVAS

A detailed illustration of a futuristic space station or orbital platform. It features a large, white, spherical central module with two vertical blue and white stripes. The station is surrounded by various smaller modules, solar panels, and antennas, all set against a dark, starry space background.

465 PASAULINĖS FANTASTIKOS AUKSO FONDAUS

Knygute.lt

Neal Asher
PRADORŲ PALYDOVAS
Mokslinės fantastikos romanai

DU ROMANAI VIENAME TOME!

"AFRIKA. PRADŽIA"

Dauguma žmonių Žemėje išmirė arba pabėgo į žvaigždes. Tik Afrikoje verda gyvenimas – čia veisiasi mamutų bandos, ropliažmogiai, klesti siaubingi religiniai kultai. Čia medžioja ir paslaptینگasis Rinkėjas, kuris tikina saugantis žmonijos ir gyvūnijos genetinį paveldą...

"PRADORŲ PALLYDOVAS"

Išplitusią galaktikoje Valstybę valdo dirbtiniai intelektai. Ne visiems žmonėms tai patinka, todėl daugėja sąmokslų, maištų. Tą supranta ir sugeba pasinaudoti tikrieji žmonijos priešai žmogėdriškieji ateiviai pradorai...

Iš anglų kalbos vertė BRONIUS BRUŽAS
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
465 tomas. Serija įkurta 1990m.

Neal Asher
AFRICA ZERO

New York, Cosmos books, 2006
PRADOR MOON

San Francisco & Portland, Night Shade books, 2006
Copyright © by Neal Asher

Cover art copyright © by Vincent Di Fate, 1997
Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2009
Elektroninė versija © Knygute.lt, 2012

Turiny

AFRIKA. PRADŽIA

PRADORŲ PALYDOVAS

AFRIKA. PRADŽIA

1 DALIS

Saulei grimztant už horizonto, nuo milžiniško, dar prieš Sukrėtimą išdygusio, šimtą metų ant uolos viršūnės merdinčio baobabo nuplėšiau žievės skiautes. Kai susikūriau lauželį, nakties tamsą jau sklaidė gyvsidabrio spalvos mėnesiena, atsispindinti nuo Mėnulio paviršiaus, kurį vagojo rėžių labirintas; šilojuose, siūbuojančiuose mano užnugaryje, lyg skerdžiami spiegė damanai. Ugnį įpūčiau, suprantama, dėl jaukumo, tiksliau, dėl jo būtinybės, užgimusios sąmonėje senais laikais, per priešpaskutinį ledynmetį, kai žmonės gūžėsi olose ir bijojo nakties. Nei šilumai, nei keptam maistui poreikio nejaučiau. Žemiška temperatūra, neskaitant drastiškų jos kraštutinių, man pavojaus nekėlė, o medžiagos, kurias vartodavau, lengvai galėjo nunuodyti bet kokius organinius gyvius.

Spoksodamas į liepsnas, iš lėto pakoregavau klausos spektrą. Damanų spygavimai prislopo iki švokštimo, ir netrukus tamsą persmelkė kiti garsai: vėstančios uolienos murmesiai, pailsu-

sių šilojų šiugždėjimas. Staiga išgirdau tai, ko mano ausys nebuvo užfiksavusios dvidešimt metų - tykų, infragarsinį urzgimą, kuriuo tarpusavyje bendraudavo mamutai. Šiek tiek pasiklausęs ir suvokiau, kad šypsaus. Atsistojęs žengiau prie baobabo, stūksančio greta Properšos, ir nužvelgiau sidabraspalves papėdes.

Už manęs iškilusius, Senajam Marokui priklausančius Atlaso kalnus tebekaustė ledas, kuris užklojo Europą. Prieš šešis šimtmečius po baobabo uola driekėsi plikos kalvos, ties Sacharos dykuma virsdamos sausais, dylančiais kauburiais. Prieš penkis amžius, kuomet nuo ledynų vėjai nuginė vandens garus, o šie kondensavosi ir vietinius kraštus užgriuvo tūžmingomis liūtimis, apie kurias prie laužaviečių ligi šiol pasakojo bušmėnai, dykros sužydėjo. Kalvelės apžėlė tankia augmenija, čionykštėse apylinkėse priviso žolėdžių faunos atstovų, įskaitant, be abejo, ir mamutus. Bet jų sugrįžimą nulėmė ne apledėjimas.

Toli apačioje, niurnėdamas kaip karšus bambeklis, gigantiškos varvos žievę iltimis draskė vienišas patinas. Minutę kitą jį stebėjau, sykiu jutaus artimas senovinio Sibiro gyventojams, kuriems šitie padarai palaikė gyvybę, o tie įkūnijo mirties valdovus, juos medžiojusius ir

galų gale išnaikinusius. Tie žmonės ne taip jau skyrėsi nuo mamutus atgaivinusio individo. Puikiai atsiminiau pirmosios bandos narius, klonuotus iš dvėsenų, prieš dešimt tūkstančių metų užšalusių Sibiro tundroje, išnešiotus dramblių įščiose, perkeltus į nacionalinį Šiaurės Afrikos parką kaip masalas turistams. Jie, ko gero, tebūtų likę įdomia naujove. Bet atėjo metas, kai žmonijos gretos ėmė retėti.

Iš pradžių visoje planetoje įsigalėjo įstatymas, nurodantis sterilizuoti vieną iš trijų asmenų. Pasklido lašeliniu būdu perduodamas ŽIV ir kitokios virusinės ligos, tik niekas tiksliai nežinojo, kas buvo kaltas dėl jų atsiradimo - gamta ar pats žmogus. Bet košmariškos esybės, medžiojusios nekontroliuojamus trečiojo pasaulio piliečius, be jokių abejonių, išvydo pasaulį po genetinių korekcijų procedūrų. Pasak anų laikų priežodžio: verčiau išvis negimti, nei nusibaigti badu. Jūsų kaimynas padeda galvą, kad galėtumėte gyventi. Žmonija stoko stiprybės, jei bus leista veistis silpniems. Vieni aiškino, jog tokia tvarka prilygsta katastrofai ir prieštarauja Dievo žodžiui. Kiti tvirtino, esą tik ji užtikrins mūsų rūšies išlikimą.

Per tuometinį chaosą, kol dešimt milijardų žmonių kovojo dėl senkančių išteklių ir grūmė-

si prieš plintančius, planetos syvus siurbiančius ledynus, per vandens karus, marus, trumpalaikius atominius konfliktus, žūtbutinius siekius įsikurti už Žemės ribų, mamutai ištrūko į laisvę ir įniko klajoti po Šiaurės Afriką. Jų armija nenumaldomai augo, o medžiotojų palikuonys mirė milijonais, galop milijardais. Taip susiklosčiusias aplinkybes visuomet laikiau žaivingai ironiškomis ir savotiškai teisingomis: žmonės pernelyg pasinėrė į tarpusavio skerdynes, kad atkreiptų dėmesį į priešistorinių padarų gausėjimą. Antra vertus, man lengva kritikuoti. Daugeliu atžvilgiu, lioviausi buvęs žmogumi prieš daugiau nei du tūkstančius metų.

Patinas nustojo gremžti žievę ir užsnūdo mėnesienoje, ant žemės nuleidęs keturių metrų ilgio iltis. Jau ruošiausi grįžti prie laužavietės, kai naktį pervėrė jo baubimas. Cypiantys damanai užsičiaupė, ir aš vėl atsisukau į Properšą. Greta mamuto šmėstelėjo kažkokie... kažkokie sidabro bei šešėlio raibuliai, kurie išgaravo anksčiau, nei spėjau sustiprinti regėjimą. Pikaniai? Ne, mažai tikėtina. Tamsios šikšnosparnių formos sklęstų ore, artėtų prie grobio giedodamos raminančias dainas. Savo aukos negąsdintų. Kurį laiką stebėjau gyvūno spindu-

liuojamą šilumą ir raudonus atspalvius, tačiau prieš akimirką pastebėtas pavidalas nebepasirodė. Sunerimęs, bet tik truputį, grįžau prie laužo.

Ryškios liepsnos sumirgėjo ir užgeso kaip nakties šmėklos, o žievė suiro į juodabriaunius rubinus. Pasvarsčiau, gal vertėtų numigti, bet šios minties atsisakiau. Prieš porą dienų, išsitiesęs ant ledo, pasnaudžiau tris valandas, todėl dabar man miego nereikės kelias savaites. Nuobodulys pakurstė sąstingį; Mėnuliui slenkant padangių skliautu, damanams šurmuliuojant, aš tarsi jogas klausiausi neapsakomai tiksliai tiksinčio savo kūno laikrodžio. Likus valandai iki aušros, dangus ėmė šviesėti. Tik tada atsikračiau paralyžiaus ir ant vėstančių pelenų užspyriau žemių. Metas judėti.

Properša papildė Atlaso kalnyną gana neseiniai. Senojo Maroko krantus pasiekęs ledas, rodė, tenykštį kraštą užgriuvo visu svoriu ir perkreipė plokštę, virš kurios stiebėsi kalnai. Įvykį pavadino Sukrėtimu, o Properša atsivėrė tolimajame tos plokštės pakraštyje. Atlaso prieškalnėse ji įsispaudė greičiau nei per metus, prieš septynis šimtmečius.

Įsitaisęs po baobabu, nusiaviau batus ir įsi-

mečiau juos į kuprinę. Ten pat įkišau nuo rankų bei kojų pirštų nugremžtą sintetinės odos dangą. Rytinės dausos parausvėjo, o šviesa, atsispindinti nuo kauburiuotų metalinių mano pirštų, priminė kraują: neleido užmiršti, kas aš toks ir kuo nesu. Savo mantą užsiverčiau ant pečių, prisiartinau prie uolos krašto ir ėmiau leistis, metalines galūnes lyg kobinius sugrūsdamas į samanotus sienos plyšelius. Iš pradžių ropščiausi atsargiai. Skrydis apačion iš tokio aukščio galėjo pražudyti netgi mane. Kai Saulė pagaliau prasiskverbė viršum horizonto linijos, jau buvau sukoręs du šimtus pėdų. Beliko šimtinė. Kaip tik tuo momentu didžiulis juodas skorpionas įniko nertis iš kailio, mėgindamas įgelti man į veidą, ir aš mitriai atsitraukiau, bet podraug iš uolos paviršiaus išplėšiau akmens luitą. Staiga suvokiau kybą ant vienos rankos bei žvelgiaus į nuoskalą, kuri netrukus perskrodė džiunglių lapiją. Gal mane ir dengė sintetinė oda, bet instinktyvios reakcijos, kad ir kaip būtų apmaudu, priklausė žmogui iš kūno bei kraujo. Atstumui iki žemės sumažėjus iki penkiasdešimties pėdų, nuropojau statmenu šlaitu nelyginant voras. Paskutines dvi dešimtis pėdų įveikiau šuoliu, stryktelėjau tiesiai į gigantiškos lobelijos skrotelę išbaidydamas

nektarinukes, kurios pažiuro į šalis it safyrai bei smaragdai. Prieš užsismaukdamas sintetinę dangą ir vėl tapdamas panašus į žmogų, visų pirma turėjau atsiplėšti nuo suploto augalo bei apsivalyti nuo syvų - pastaroji užduotis pareikalavo nemažai laiko. Galiausiai apsiaviau, metalinius pirštus paslėpiau po dirbtine oda ir numygau į žalumos gelmes.

Už lobelijų teritorijosteko brautis pro tankiai želiančius, puvenomis dvokiančius penkių pėdų aukščio augalus, kurių pavadinimo nežinojau, bet jie veikiai praretėjo ir užleido vietą bananam, žalsvai geltonomis kerpėmis aplipusioms varvoms bei žemę nuklojusiems stambialapiams šakiams. Neilgai trukus pasiekiau varvos, mamuto patiekalo, likučius. Ištryptame augmenijos plote judėti buvo lengviau. Aplinkui griausmingai kvarkė varlės, galbūt todėl, kad įžiūrėjo nuodingus, jas medžiojančius vorus. Žygiuodamas pirmyn pastebėjau pitoną, storio sulig žmogaus liemeniu. Pakibęs ant medžio jis smalsiai mane nužvelgė, kyštelėjo liežuvį, idant pajustų mano kvapą, ir aiškiai nutarė, jog nesu vertas dėmesio. Vienu metu išgirdau kažką sėlinant įkandin, tačiau persekiotojas gana greitai nuslinko kitur. Pėdinau į priekį siauru takeliu, atviroje erdvėje,

bet žinojau, jog su tais, kuriuos norėjau atsekti, būtinai pasimatysiu, jei tik neišsuksiu iš mamuto kelio.

Užuodžiau kvapus valanda anksčiau, nei aptikau jų šaltinį. Ne dvėsenos tvaiką. Lavonas buvo per šviežias, kad atsiduotų puvėsiais. Mano šnerves pakuteno kraujo ir išdraskytų milžiniško atrajotojo vidurių smarvė. Ji sklido nuo vakar matyto patino.

Kaip papuola apstoję negyvėlį, mėsą čiaumojo trys liūtai, dėl gardesnio kąsnio tarpusavyje riejosi maitėdos. Į skrodimo procedūrą triukšmingai pasinėrė sanitarų pareigas atliekantys grifai: virš juodų plunksninių chalātų tarytum klaustukai kyšojo kruvinos galvos, kurias jie pakraipydavo vieni kitiems, galop atkragindavo, lyg nusprendę nesiterlioti su maistu, ir nurydavo mėsgalius. Aplink nuplėštą koją skalijo bei urzgė ruja hienų. Manau, prisireikė viso pulko, kad galūnę pavyktų nutempti atokiau nuo mamuto. Dabar jos budriai stebėjo liūtus. Tačiau maisto visiems užteko su kaupu, ant-rais geltonkarčiai būtų nuviję konkurentus šalin. Savo dalies gviešėsi ir smulkesni paukščiai, lapės, laukiniai šunys bei katės. Iš atžalyno išrėpliojo netgi juodos varlės, užsigeidusios pasiplieskinti kraujo klane.

Nugarą įrėmęs į vijokliais apipančioto baobabo kamieną, atjungiau savo uoslę, bet ore tebejutau kraujo prieskonį. Vaizdas kėlė šiurpą. Nukreipiau akis į liūtus nė akimirkai netikėdamas, kad būtent jie sumedžiojo mamutą. Toji trijulė niekaip nesugebėtų pargriauti ir sudraskyti giganto, sveriančio mažne trisdešimt tonų. Nė už ką neįstengtų sutrupinti ilčių, ilgio sulig keturiais metrais, ir prakiurdyti dešimties centimetrų storio kaukolės. Apžiūrėjau skerdieną tiriančiu žvilgsniu. Nudaigoti didįjį patiną galėjo tikrai keli padarai: į medžioklę išsiruošęs tiranozauras, bet šių grobuonių armija ženkliai sumažėjo, nes dėl polinkio vaikytis žmones jie dažnai atsidurdavo raketsvaiddžio taikiklyje, be to, nuo savo aukos roplys dar nebūtų atsitraukęs; Čatretro drakonas, kuris, tiesa, gyveno kitame žemyne; arba žmogus. Taip, iš visko sprendžiant, čia jo rankų darbas. Kažkas, regis, nupylė mamutą lazeriniu ginklu. Atšlijau nuo medžio nusprendęs, jog man irgi derėtų užsiimti autopsija.

Urkšdamas hienos pasitraukė man iš kelio, bet, kai praėjau, vėl pripuolė prie mėsos. Vienas iš liūtų taip paslaugiai elgtis nesiruošė. Žvėris pakilo nuo žemės - jo pilvas atrodė groteskiškai išsipūtęs - ir perspėjančiai užkriokė

atsigręžęs į mane. Aš tebemygau pirmyn su-
prasdamas, kad, jei bandysiu jį aplenkti ratu,
tas padaras stos skersai kelio grynai iš užsi-
spyrimo. Man besiartinant, plėšrūnas susikūp-
rino, pamindžikavo ant užpakalinių kojų, aki-
vaizdžiai pasirengęs šuoliui. Pasistengiau tiks-
liai įvertinti kiekvieną savo judesį, nes žinojau,
jog liūtas, nors ir prisikimšęs skrandį, puola
auką pribloškiančiai žaibiškai. Jis užmaurojo ir
liuoktelėjo stačiai ant manęs - atstatęs nagus,
pražiojęs nasrus, varvindamas kruvinas seiles.
Žengiau šalin, vožiau grobuoniui petimi, bet
ne itin stipriai, tik tiek, kad jis suglumęs už-
kauktų bei nuskrietų kūliais. Po sekundės atsi-
trenkė į žemę, tačiau kaipmat pašoko, įnirtin-
gai pašvytavo uodega ir neva oriai pasišalino,
vis dėlto akių nuo manęs nenuleido. Porelė
bendrų, artėjusių iš šonų, nūnai atsitraukė:
vienas sudribo, kitas ėmė demonstratyviai
švarintis.

Nusigavęs iki mamuto galvos, į liūtus dėme-
sio nebekreipiau. Nuo pečių nusimečiau kupri-
nę ir išsivadavau iš marškinių. Kaukolę kažkas
švariai perskėlė, o iltis tarsi nupjovė pjūklą. Jų
paviršiai atrodė kone nublizginti....